

SZARVASI KÖZLÖNY

1943. július 11. Vasárnap.

POLITIKAI HETILAP,

XXI. évfolyam. * 28. szám.

A lapot küldi:

Felelősszerkesztő:

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva negyedévre 1'30 P. Vidékre negyedévre 2 pengő. Egy példány ára 10 fillér.

Cím: .....

Orosz Iván

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szarvas, I. ker., Horthy Miklós út 9. Az összes postai küldemények ide címzendők! Telefonszám 16.

Tábori postaszám: .....

Az árrendezés során a kormány rendeletekben adta ki az új árakat

A fizetések és élelmiszerek, a dohányáru, a pósta-díj szabás, az illetékek mind emelkedtek

A kormány július 1-ével kiadta az új rendeleteit, amik az árakat és fizetéseket szabályozzák. A kormány azért tette közzé egyidőben ezeket a rendeleteket, hogy az új ár-, bér- és fizetés-színvonal kialakításában az összhang és egyöntetűség biztosítsék és megfelelő módon kifejezésre is jusson, mert csak ez nyújt lehetőséget az új árszínvonal állandósítására.

A közalkalmazottak illetményei

A rendezés keretében a közalkalmazottak illetményei és családi pótlékai, valamint a nyugdíjasok, özvegyek és árvák járandóságai is szabályozták. A közalkalmazottaknak háborús különmunka-átalánnyal összevont fizetése 20 százalékkal lett nagyobb és a családi pótlék a fizetésjavításnak megfelelően emelkedett.

Magánalkalmazottaknál

A fizetési pótlék a korábbi rendeletekben már megállapított mintegy 30 százalékos figyelembevételével az évi 4000 pengőig terjedő alapfizetések után a 60 százalékos, 8000 pengőig terjedő alapfizetések után pedig az 55 százalékos nem haladhatja meg.

Ipari munkások

Az ipari (kereskedelmi) bányás és kohóüzemekben, üzletekben és a rendeletekben felsorolt egyéb vállalatokban foglalkoztatott iparos és kereskedősegek, munkások, taponcok és hasonló munkavállalók munkabéréinek újabb szabályozásáról kiadott rendelet értelmében a munkaadónak meg kell állapítania a munkavállaló úgynevezett alapbérét. Az alapbér az eddigi törvényes bérpótlékot (általában 30 százalékos) is magában foglaló, június 30-án érvényben volt járandóság 77 százaléka. Az alapbér alapján kiszámított járandóság, úgyszintén a túlóradíj és az esetleges vasárnapi pótdíj után bérpótlékot kell fizetni. A bérpótlék a hadiüzemekben és a honvédelmi törvény alapján előkészületi intézkedésre kötelezett üzemekben 60 százalékos. Egyéb üzemekben a munkaadó a bérpótlékot 50 százalékosig emelheti fel. A munkabér általános rendezése kapcsán természetesen újabb szabályozást nyerne a mezőgazdasági munkabérek is. A magánalkalmazottak nyugdíjállításának, valamint a munkások nyugdíjbérének újabb szabályozá-

sára vonatkozó rendelkezések rövidesen szintén megjelennek.

A földadó felelősségi kulcsa

Az államháztartás egyensúlyának biztosítása érdekében a termelőknek az 1943. évre már kivett földadón felül a kataszteri tiszta jövedelem minden aranykoronája után még külön 15 fillér külön pótdíjot kell fizetni. Ezután a földadó után azonban sem állami, sem egyéb járulékos adót kivetni nem lehet.

A marhalevél kiállításának külön díja

A marhalevél kiállításáért a jövőben a háloságok különdíjakat szednek. A különdíj nagysága juh, kecske, félévesnél fiatalabb malac után 2 pengő, félévesnél idősebb vagy hizott sertés után 5 pengő. Kétévesnél fiatalabb ló (számár és öszvérenél korra való tekintet nélkül) továbbá kétévesnél fiatalabb szarvasmarha vagy bivaly után 10 pengő különdíjat kell fizetni. Ha a marhalevél több állatot is jegyeznek, a különdíjat minden egyes állat után fizetni kell. A különdíjat a marhalevél kiállításakor a marhalevélkezelő szedi be.

A só ára

Július 1-től az élekezésre használható közönséges (őrölt és darabos) élsó fogyasztói ára kilogrammonként 54 fillér. Az ötkilogrammos darabokban forgalomba hozott sajtolt marhasó darabonként 1'80 pengő.

Ecet, élesztő és szivarkapapír ár

A 10 százalékos szeszecet legmagasabb fogyasztói ára (a vevő edényében) literenként 1'28 P. A palackozott 10 százalékos szeszecet 1 liter 1'54 P. Félliteres palackban 86 fillér.

A denaturált szesz legmagasabb fogyasztói ára egyliteres palackban 4 pengő, félliteres palackban pedig 2 P 6 fillér.

A sajtolt élesztő legmagasabb ára dekagrammonként 4 fillér.

A búza-, rozsörlemények és kenyér új ára

Külön állapítja meg a rendelet a búza- és rozsörlemények és malmi melléktermékek legmagasabb eladási árát. A búzadara 100 kg-ként 125 P, a finomliszt 120 pengő, ocsú szemes állapotban 23 P, megdarálva 24 P, lisz-

titási hulladék 13 P. A fenti árak malmi eladási árak zsákkal együtt.

A kiskereskedő az általa ténylegesen fizetett beszerzési ár és a fuvar költség együttes összegéhez búzadarából, finomlisztből és a Graham lisztből legfeljebb 10 fillér kereskedői ártöbbletet számíthat. Az egységes búzalisztből ártöbblet nem lehet több 5 fillérnél.

Kiskereskedőknél történt átvétel esetén a búzadara ára, lisztforgalmi adóval együtt kilónként 1'24 P, a finomliszté 1'18 P, egységes búzaliszté 49 fillér, rozsaliszté szintén 49 fillér. Egységes búzarozskenyér és árpás búzakenyér legmagasabb fogyasztói ára 58 fillér. A legmagasabb viszonteladói ára a vevő üzletébe szállítva kilónként 55 fillér.

A tojás, tej és vaj

A friss tyúktojás legmagasabb viszonteladói és fogyasztói ára vidéken a termelő által piacon vagy házhoz szállítva történő eladásnál 4 P 20 fillér, a kereskedői árban történő eladásnál pedig viszonteladói áránál 4 P 40 P, a fogyasztói ár pedig 4 P 50 fillér.

A legalább 3'5 százalékos zsírtartalmú teljes tej fogyasztói ára községekben 45 fillér, viszonteladói és piaci ára pedig községekben 42 fillér.

A vaj legmagasabb fogyasztói ára az ország egész területén a következőképpen alakul. Pasztőrözött leavaj tömbben vagy hordóban 10'10 P, pasztőrözetlen centrifugált vaj adagolva 9'80 pengő, ugyanez tömbben vagy hordóban 9'70 P, főzővaj 9'50 P, a piaci írósvaj pedig 9'20 pengő.

Hüvelyesek

A helyi kereskedő a hüvelyeseket a következő áron vásárolhatja meg. A fehér bab ára 87 fillér, tarka bab 79 fillér. Victória borsó 66 fillér, exprez borsó 65 fillér. A kieszemű lencse 92 fillér, középszemű 1 P 2 fillér, zsiszimentes erdélyi lencse 1'22 P. A mák 2'04 P, köménymag 3'05 P, édes köménymag 3'05 P, a koriander mag pedig 3'03 P.

Ugyane hüvelyesek fogyasztói ára kiskereskedők útján történő értékesítés révén július 1-től kezdve a következőképpen alakul. Fehérbab kilónként 1'18, fehér gyöngybab 1'22, tarkabab 1'08, kieszemű lencse 1'30, középszemű lencse 1'40, nagyszemű lencse 1'60, zsiszimentes erdélyi lencse 1'60, mák 2'80, köménymag 4'40, édes köménymag 4'40, koriander mag 4'50 pengő.

A hagyma

A vöröshagyma termelői ára az ország bármely feladóállomásán

július 1-től október 15-ig elsőrendű makói hagymánál mázsánként 20 pengő. Október közepétől az előbbi árak a gazdasági év végéig fokozatosan növekednek. Elsőrendű exportminőségű fokhagyma termelői ára az ország egész területén július 1-től szeptember 15-ig 60 P, másodrendűnél 44 pengő.

A gyufa

A gyufa új ára dobozonként 8 fillér. A Turul-gyufa szintén 8 fillér, az úgynevezett „rózsa szalonygyufa” tokonként 14 fillér. A fahéncs könyvecskékben forgalomba hozott gyufa pedig 3 fillér.

A cukor

A cukor új ára vidéken, kristálycukor 2'10, finomkristály 2'11, kocka 2'16, kocka ötkilogrammos dobozban 2'15, cukorliszt 2'13, nyerscukor 2'15, jegecukor (kandis) 2'07 pengő.

Dohányárak

A dohánytermékek árai szintén emelkedtek. A rendes Portorico 100 darabos csomagban 30 P, Joviales 22 pengő, vegyes külföldi 20 P, Cigarillos 17 P, Faintos 15 P. Cigarettek: Király 100 darabonként 8 P, Herczegovina 7 P, Szimfónia 7 P, Levente 5 P, Délibáb 5 pengő.

Szivarkadohányok: rendes finom török 25 grammos csomagolásban 2'50, finom hercegovinai 1'60, középfinom török 1'20, Balkán 90 fill., legfinomabb magyar 60 fillér.

Pipadohányok 100 grammos csomagolásban rendes Muskotály, illetve Verpeléti 2'50, legfinomabb magyar 2'20, finom magyar 1'52, közép. magyar 1'36, kapadohány 1'12 P, magyar dohány 12 fillér.

Illetékek

Az útlevel illetéke 1, illetve 10 pengő. Cseléd- és munkakönyvnel 1 P illetéket kell fizetni. A váltóóvás illetéke 200 pengőig 20 fill., 1000 pengőig 1 P, 2000 pengőig 2 P, 5000 pengőig 4 P, 10.000 pengőig 10 P, ezen felül 20 P. A vadászejegye és fegyverigazolvány illetéke 10 pengő.

A számláknál a következő illetékeket kell fizetni: 50 pengőig 5 fillér, 100 pengőig 10 fillér, 200 pengőig 20 fillér, 500 pengőig 50 fillér, 1000 pengőig 1 P, ezen felül minden megkezdett 100 P után 1 pengő.

Az OTI és MABI illetékek 23 százalékkal emelkedtek.

A postai díj szabás

A 20 grammos levél díja 30, helyben 20, levelezőlap 18, helyben 12 fillér. Ajánlási díj vidékre 70, helyben 50 fillér. A belföldi távirat szódíja 18 fillér lett. Emel-

kedtek a távolsági telefonbeszélgetések díja is. A rádió díja 3 pengő.

Petróleum

A petróleum fogyasztói ára 70 fill. A kútból kiszolgáltatott motorkó literenként 1'40 P.

Az állatok

A vágómarha, vágóborjú, juh, bárány és disznó, valamint az ezekből kitermelt hús és melléktermékek árának megállapításáról szóló rendelet szerint a hentesek és mészárosok által a fogyasztók részére történő eladás esetén a marhahús ára a szokásos darabolásban, a benne levő csonttal, minden nyomaték hozzáadása nélkül az ország egész területén kg-ként 5'10 P. a lisztított marhavesepecsenyé 10, a lisztított marhahús és bivalynyelv nyersen 6 P, marha és bivalycsont 1'70 pengő. A füstölt marhacsont a bennelévő csonttal 9'20, csont nélkül 10'50, füstölt marhanyelv 11 pengő. A borjúhús fogyasztói ára nyomaték nélkül 5'40, a borjúmáj 6 pengő, borjúnyelv 5'30 P. A fogyasztók részére vágott bárány bőrtelen vagy bőr nélkül kilónként 3'70, juhhús 4'50, füstölt és főtt juhhús 8 P.

Külön rendelet szabályozza az élısertés a húsipari termékek árát. A 20 kg és az ennél nem nehezebb, de 25 kg-nál kisebb súlyú sertés termelői ára az egész ország területén kilónként 4'30 P. A 80 kg és ennél nehezebb, de 85 kg-nál kisebb súlyú sertés ára kg-ként 2'63, a 85 kg és ennél nehezebb súlyú sertés ára kg-ként 2'60 pengő. Szabályozza a rendelet a levágás céljaira eladott sertések árát is. A sertésből kitermelt nyers fehéraru ára az egész ország területén a következő: zsir és leperkő 5'60, zsirszalonna bőrrel 4'70, bőr nélkül 4'90, háj 5'30, kenyér- és tokaszalonna bőrrel 4'60, bőr nélkül 4'80 pengő kg-ként. A sertéshús csonttal, minden nyomaték nélkül, fogyasztói ára: rövidkaraj 5, hosszúkaraj 4'60. Egész karaj és bőrös karaj 4, comb 4'20, lapocka 4'10, tarja 4 pengő. Oldalas 3. Kolbász és dagadó 4'50, csülök 2'60, sertés és malacfej, fark 2'20 pengő. A malachús ára 6'90 P.

Élı baromfiárak

Az élı baromfi legmagasabb termelői árát a közellátásügyi miniszter az ország egész területén a következőképpen állapította meg: liba 4'80, kacska 4'70, csirke 4'40, tyúk 3'60, pulyka 4'20, gyöngyös 4'40 pengő kg-ként. A budapesti fogyasztói árak a következők: élıcsirke 6'80, élıtyúk 5'60, pulyka 6'30, gyöngytyúk 6'40 pengő kg-ként. Vágott és koppasztott baromfi béllel Budapesten: csirke 5, tyúk 4'20, pulyka 4'80, gyöngyös 5. A vágott és koppasztott baromfi (béllel) ára vidéken: csirke 6'10, tyúk 5, pulyka 7, gyöngyös 5'50 P. kilónként.

Ugyancsak a hivatalos lap utóbbi számában szabályozza a közellátásügyi miniszter a nyers ásványolajból belföldön előállított könnyű kenő- és hengerolajok legmagasabb gyári eladási árát. Másik rendeletével a világító kőolaj és a petróleum árát szabályozza és pedig akként, hogy a petróleum fogyasztói ára az ország egész területén literenként 70 fillér.

Mit kell tudni a gazdálkodónak a gazdakönyvről

Az elvesztett gazdakönyv másolatáért 20 pengőt kell fizetni

A községi elöljáróság minden gazdálkodó részére gazdakönyvet állít ki. A gazdakönyv a gazdálajstrom adatait, a gazdálkodó családtagjaira, alkalmazottainak létszámára, velésterületére és állatállományára vonatkozólag bemenő adatait tartalmazza.

Az a gazdálkodó, aki szántó területtel rendelkezik, azonban gazdakönyvet nem kapott, köteles a községi elöljáróságtól gazdakönyv kiállítását kérni.

A gazdakönyv a beszolgáltatási köteleesség teljesítésének nyilvántartására szolgál. Ebből következik, az, **hogy abba bejegyzett adatokat csak a nyilvántartó hatóság változtathatja meg.**

A gazdakönyv 12. oldalán „A beszolgáltatási köteleesség teljesítése” című táblázat kitöltése a következőképpen történik: **az átvételre jogosított kereskedő** beírja az átvétel hónapját és napját, a termény megnevezését, minőségét, lisztaságát és mennyiségét, a vételjegy könyv és lapszámát, végül a vevő nevét; **a községi elöljáróság írja be** ugyanebbe a táblába a beszolgáltatott termény súlyának megfelelő búzaegység számát az I., II. vagy III. jelzésű rovatba aszerint, amint a beszolgáltatott termény kenyérgabona, zsir vagy szabadválasztású csoportba tartozik. Azt, hogy a gazdálkodó **milyen mennyiségű kenyérgabona vámörlesztésére** jogosult, a gazdakönyv 16. tábláján jegyzik fel. A gazdakönyvet minden gazdálkodónak saját érdekében meg kell őrizni, mert ennek alapján állapíthatja meg, milyen mértékben tett elegendő beszolgáltatási köteleességeket.

Az elvesztett gazdakönyv másolatának kiállítás díja 20 pengő.

—§—

A terménybeszolgáltatás szabályozása

A közellátásügyi miniszter rendelkezése alapján a gazdálkodó köteles a kenyérgabona beszolgáltatási köteleessége alapján beszolgáltatandó kenyérgabonát a

cséplés befejezésétől számított 15 napon belül valamelyik vásárlásra jogosított kereskedőnek megvételre felajánlani, amelyet a nyilvántartó hatóság ellenőriz. Ha a gazdálkodó a közellátási kormánybiztos engedélye alapján a kenyérgabona beszolgáltatási köteleesség teljesítésül árpát is beszolgáltathat, a felajánlott árpamennyiséget köteles a cséplés befejezésétől számított 15 napon belül valamely vásárlásra jogosított kereskedőnek megvételre felajánlani. A zsirra vagy szabadválasztású terményekre és termékekre vonatkozó beszolgáltatási köteleesség teljesítésére szánt árpát legkésőbb az 1943. évi október hó 31. napjáig kell valamelyik vásárlásra jogosított kereskedőnek megvételre felajánlani. A beszolgáltatási köteleesség teljesítésére beszámítani kívánt kölest vagy hajdínát szintén a fenti időpontig kell felajánlani.

—§—

A gazdák köteleessége a cséplésnél

A gazdálkodónak gabonatermését a jó gazda gondosságával kell elcsépltetnie. Gabonáját csak cséplőgéppel cséplétfetheti el. A cséplőgép vezetője csak akkor kezdheti meg a cséplést, ha a gazda neki előbb bemutatja gazdakönyvét, vagy ha az, aki cséplétfetni akar, előbb igazolja, hogy aratórészt címén jutott a gabona birtokába. Más esetben csak a községi elöljáróság írásbeli engedélye alapján vállalhat cséplést a cséplőgép vezetője. Kévekötéshez szalmát vagy zsupszalmát is csak a községi elöljáróság engedélyével szabad cséplétfetni.

—§—

Ellenőrzik a cséplést

A közellátásügyi miniszter a cséplést nyílt parancssal ellátott közegettel, a közellátási felügyelőségek útján, valamint a közigazgatási hatóságok útján ellenőrzeti. Az ellenőrzés arra irányul, hogy a cséplés gondos lefolytatására vonatkozó intézkedéseket

mind a gazda, mind pedig a cséplőgép vezetője betartja-e, továbbá, hogy a cséplőgép vezetője elogat tesz-e a könyvek és nyomtatványok kitöltésére és szabályszerű vezetésére vonatkozó köteleességeinek. Ha az ellenőrzésnél az ellenőrök bármiféle szabálytalanságot állapítanak meg, a cséplést azonnal beszüntethetik. Az ellenőrzést végző közeg jelentése alapján a közellátási kormánybiztos a cséplőgép vezetőjét a csépléstől eltilthatja vagy költségére állandó cséplési ellenőrt rendelhet ki.

HÍREK

Istentiszteletek

A szarvasi ev. nagylemplomban vasárnap délelőttől 10-től magyar, az újtemplomban tótnyelvű istentisztelet tartanak. Szerdán délelőtt a nagylemplomban a tótnyelvű könyörgés után magyarnyelvű írásmagyarzatot tartanak.

A szarvasi róm. kat. templomban vasárnap és ünnepnap délelőtt fél 9 órakor csendes mise, 10 órakor szentbeszéd, nagymise. Délután 4 órakor ájtatosság. Köznapi misék reggel fél 8 órakor.

Szarvason református istentisztelet tartanak vasárnap délelőtt 10 órától az Arvaház dísztermében. Kondoroson minden hónap második vasárnapján délután 2 órakor van istentisztelet a községi iskolában.

— **Országgyűlési képviselőnk üdülő szabadságon.** Dr. vitéz Zerinyi Szilárd, a kerület országgyűlési képviselője a napokban többhetes üdülőszabadságra utazik Országgyűlési képviselőnk lapunkon keresztül közli a kerület lakosságával, hogy szabadságának ideje alatt nem állhat a panasztevők szolgálatára. Kéri az esetleges panasztevők akarókat, hogy jelentkezésükkel várjanak párhetes szabadsága ideje végére, amikor majd ismét szívesen rendelkezésére áll mindenkinek. Országgyűlési képviselőnk visszatérése után megtartandó panaszkihallgatások idejét lapunkban előre közöljük.

— **Megbízás.** Kiscsáki halottkémiai teendőinek ellátásával dr. Kupecz Benedek nagyszénási községi orvost bízták meg.

— **Sírköszöntés.** A szarvasi újtemplomban vasárnap délután Feltzer József apátplébános szentelte fel azokat az új sírköveket, amiket Piros József pékmester állíttatott áldott emlékü felesége, Piros Józsefné született Piros Mária és édesatyja néhai Pável József sírhalmi fölé.

— **Kinevezés.** A m. kir. posta vezérigazgatója Dautlich József szarvasi postaforgalmi díjnokot forgalmi gyakornokká kinevezte.

— **Kinevezés.** Az igazságügy-miniszter Bankó Sándor kir. járásbírói díjnokot ideiglenes minőségű kezelővé kinevezte.

— **Jellegadóományozás.** A belügyminiszter dr. Rohály Pál kondorosi községi orvosnak a VIII. fizetési osztály jellegét adományozta.

Gabonavásárlás!

A FUTURA főbizományosa:

a Szarvasi Takarékpénztár

(Szent István-utca 51. Telefon: 65)

az egész járás területén, albizományosai útján is

vásárol

mindennemű

gabonát, hüvelyeset és olajosmagvakat.

A beszolgáltatási kötelezettségről szívesen nyújt az érdeklődőknek felvilágosítást.

— Felhívás. A szarvasi M. Kir. Középfokú Gazdasági Tanintézet igazgatósága felkéri az érdekelteket, hogy akik az 1943-44. tanévben gazdasági tanintézetit tanulták lakás- és teljes ellátásra vállalni akarnak, igényüket július hó 20-ig jelentsek be a tanintézet igazgatóságánál.

— Üzenetek a harctérre. Zahorecz Jánosnak, — táboriposta F. 352. — üzeni felesége, hogy jól van, egészségesek, szülei és gyermekei sok csókot és üdvözlést küldenek. Ő külön is hűséges szeretettel öleli. — Bobvos Györgynek az F. 472. táboriszámra szerelők csókjait és meleg üdvözlését küldi menyasszonya Zahorecz Judit.

— A szarvasi Bajtársi Szolgálat üzenetei. A júliusi ügyeleti szolgálatot szerdán Léviusz Ernő nyug. ig. tanár és Raskó Kálmán nyug. gimn. igazgató, tanügyi főtanácsos, pénteken pedig Szabolcs Károly nyug. gimn. tanár, c. igazgató és Tótfalusi Aladár nyug. gimn. tanár, c. igazgató látják el. A hivatalos órák mindkét napon a közsegháza kistanácstermében délután 5-6 óra között vannak. — Az elnöki teendőkét 1943. év második felében Selmeczy Géza gimn. tanár elnök helyettesítéseképen Orosz Iván szerkesztő, a szolgálat főtitkára végzi. — A hadigondozás ügyeit nem az egyes csapattelek erre rendelt tisztjei, hanem a közsegházánál kirendelt hadigondozó tiszt látja el. Így Szarvason Piliszky János főhadnagy, akinek hivatalos helyisége a III. Horthy Miklós-út 116. szám alatt van. Július 1-től ő az összekötő a katonai és a polgári hatóságok között. — Az 1943. évi látogatások tervezését már kiképezítették. A napokban küldjük meg az egyes kerületek hadbavonulójainak a névjegyzékét és egyben megjelöljük, hogy ki mely családnak a látogatására kapott beosztást. — Ha a kinevezett intézőbizottsági tagok közül bárki a kiosztott szerepe szükséges idővel nem rendelkezik, kérje meg a maga helyettesítésére valamelyik rokonát, barátját, ismerősét vagy szomszédját. E munka alól senki sem vonhatja ki magát. A kiosztott szerep becsületes elvégzése a legkisebb áldozat, amit értünk küzdő honvédekért idehaza megtehetünk.

— Összeesett az utcán és meghalt. Osztrólczy Mihály szarvasi 71 éves népezzemes kedden a vasútállomás közelében tragaicsa mellett összeesett és meghalt. Szívbenulást ölte meg.

— Letartóztattak egy zsidó kereskedőt. Donner Árpád szarvasi zsidó fakereskedő a csendőrség az ügyészség rendelkezése alapján ideiglenes letartóztatásba helyezte és Gyulára kísérte be. Donner Árpád a feltételek szerint Mezőberénybe szállított el és nem a megrendelt árut szállította le. A vizsgálat folyik.

— Tiltott árut szállított Budapestre. Varga Kálmán szarvasi lakost a rendőri büntetőbíró 3 napi elzárásra átváltoztatható 15 pengő pénzbüntetésre ítélte, mivel postán tiltott árut szállított Budapestre.

— Zárórán túl is nyitvatartotta az üzletét. A járási rendőri büntetőbíró Fazekas András békésszentandrás vendéglősi 5 napi elzárásra átváltoztatható 50 pengő pénzbüntetésre ítélte mert üzletét zárórán túl is nyitvatartotta.

— Beutalás az edzőtáborba. A Magyar Labdarúgó Szövetség által Topolyán rendezendő ifjúsági edzőtáborba a szarvasi MOVE Turiból Kerekes Antal és Sznagyik János, a Kondorosi TE-ből Friedl Ferenc, a békésszentandrás Hunyadiból Gergely János lettek beutalva.

Mucha János

honvédek a messzi Oroszországba üzeni a felesége az F. 629. tábori postával.

Kedves férjem, Jani, üzenem tenéked Szerető szívemnek minden melegével. Jól vagyunk mindnyájan, újág nincs semmi, Éldgedlünk lassan Isten kegyelmével. Itthon már arának. A kaszák pengének, Nagy nyári munkától zeng a magyar róna. Hej, ha itthon lennél, a mi életünk is, De szép napsugaras boldog élet volna.

De hogy most messze vagy vágyódva üzenek Én magomra maradt árva feleséged. A jó Isten védjen ott a háborúban Őrzzé életed és minden lépésed. Jöjj vissza győztesen, régi egészséggel, Hittel, reménységgel a végsőkig tartis ki. Jöjj haza jó apám, régen nem láttalak — Üzeni tenéked kis fiad a Jancsi

De üzen mindenki, aki ismer, szeret, Az egész rokonság, minden jóbarátod. Űzen egész Szarvas és majd véled együtt Őrvendünk, ha házzunk újra viszonylód. Elárvult kaszád is általam üzen most. Ha vágyódsz is haza, ne gondoldj másra. Az ellenség közötti vágjád a rendeket S győztesen jöjj haza cséplésre, szántásra.

És üzen a földnek minden kis virága, A piros pipacs és a kék szarkaláb Pocsirta is üzen: Itt minden reád vár, De legjobban mégis én várok tered. Szívem sóhajával mindig hazavárlak, Győzelem dalával jöjj haza már végre. Addig is írj gyakran és mindig gondolj a Reád oly búzské és hű Erzsikédre.

— Halasztavat állít fel Szarvas község. Szarvas nagyközség a mangolzugi strandfürdő melletti tóba halivadékokat szerez és azt halastónak használja fel.

— Iránymutató tablák. Szarvas község a Leventeparancsnokság, a Levente Olyhon, a Levente Lőlév és sporttelep könnyebb megközelíthetése céljából a vezető útvonalakon irányt mutató táblákat helyez el.

— Homokot csak légtöltalmi célokra termel a község. Szarvas község előjárósága a homokkitermelés kísérletére való tekintettel játszó és építési célokra homokot nem termel. A kitermelt homokot kizárólag csak légtöltalmi célokra lehet felhasználni.

Zeneiskolai beiratások:

hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken 4-7 óra között.

Temmel Gabriella

zeneiskolai igazgatónál. Horthy-út 100. Ugyancsak akkor kérelnék jelentkezni azok is, akiknek zongora hangolásra van szükségük.

Újból megnyílt

• KEREKTÓ iszap- és gyógyfürdő.

A szokatlan nagy érdeklődésre való tekintettel felkérem az üdülőközönséget, hogy **szobalánylással** már most jegyeztesseek elő, mert azt csak így tudom biztosítani nb. vendégeimnek.

Teljes tisztelettel:
ÉGETŐ JÁNOS
KEREKTÓ.

Szép érdeklődés mellett folyt le a Művészet- és Tudománybarát Társaság havi előadógyűlése

Az előadógyűlésen Fasang Árpád énektanár tartott értékes előadást „A magyar népdal dallamának fejlődése” címmel

A szarvasi Művészet- és Tudománybarát Társaság az elmúlt hétfőn tartotta meg szép érdeklődés mellett havi előadógyűlését. Dr. vitéz Zerinváry Szilárd országgyűlési képviselő elnöki megnyitójában szeretetteljes szavakkal üdvözölte a tagokat és vendégeket, majd löbb ügyrend! indítványt terjesztett elő, amelyek egyhangú határozattal kerültek elfogadásra. Többek között elhatározta a társaság, hogy minden hónap harmadik hétfőjén tartott klubösszejöveteleken könyvismertetéseket tartanak. Az előző előadógyűlés értékes jegyzőkönyvét Hajas Endre olvasta fel, majd Fasang Árpád, a tanítónőképző-intézet kiváló képzettségű énektanára tartotta meg mindvégig értékes és élvezetes előadását „A

magyar népdal dallamának fejlődése” címmel. Fasang Árpád példák illusztrálva vezette át a hallgatóságot a népzenei kutatások ismertetésén, azoknak jellemző akkordjain, majd az előadott dalpéldák együttes eldallolásával valami különleges és szokatlan hangulatot varázsolt az előadása köré. A nagyszerű előadáshoz Temmel Gabriella zeneisk. igazgató, dr. Ugrin László főszolgabíró, dr. vitéz Zerinváry Szilárd országgyűlési képviselő, vitéz Práznóczy Béláné és Kiss Sándor nyug. tanítónőképző-intézet igazgató szoltak hozzá. A mindvégig emelkedett hangulatban lefolyt előadógyűlést dr. vitéz Zerinváry Szilárd országgyűlési képviselő elnöki zárószavai rekesztették be.

Időszerű gazdasági kérdések

A tojástermelés fokozása

Háborús közelítésünkben negyszerepet játszik a tojás. Jelentősége nem csak abban rejlik, hogy a húst jól tudják vele pótolni, hanem fontossága abból a körülményből adódik, hogy egy kilogramm tojás előállításához sokkal kevesebb takarmány szükséges, mint egy kilogramm hús előállításához. Ha most tekintetbe vesszük, hogy a mi száraz és igen szélsőséges éghajlatunk alatt a ezales takarmányok hozama bizonytalan, minél fogva a hústermelés is sokszor bizonytalan és kockázatosabb válik, addig a baromfiak részére szükséges takarmányt legelőször minden nagyobb nehézség nélkül megszerzi a gazda és a baromfiak is a tanyakörnyékén az év nagy részében maguk találják meg táplálékuk nagy részét. Ezáltal is olcsóbbá válik takarmányozásuk, ennek folytán a tojástermelés is.

Bár a háborús viszonyok a baromfiak ellátásában is érezhető nehézségeket okoznak mégis el kell követnünk mindent, hogy minél több tojást hozzunk a piacra. Ezt elérjük azáltal,

hogy megfelelő tojóképességű tyúkokat tartunk, azokat megfelelően gondozzuk és takarmányozzuk.

A tyúkok tojóképessége függ a fajától, és a kortól. Azt látjuk azonban, hogy az egyes fajokon belül is az egyik tyúk többet tojik ugyanazon takarmányozás mellett, mint a másik, tehát egyedi tulajdonsága a tyúknak a jó tojóképesség, amit utódaira is át tud örökíteni. Viszonyaink között a legjobban megfelel a nemesített magyar tyúk, amelynek tojóképessége közepes 100-150 darab tojást tojik éventé, edzett, jó élelmes, igénytelen. Tojáshozamát fokozni lehet, elsősorban azáltal, hogy csak a legnagyobb hozamú tyúkok után nevelünk fel tenyésztőcéket és kakasokat. Ezáltal elérjük azt, hogy a szükséges tojást csak azokkal az állatokkal eteljük fel, amelyek azt legjobban meghálálják, a rossz tojókat pedig kiselejtjük. A selejtezésnél nagy hasznát vesszük a csapófészeknek. Okszerű baromfitenyésztés csapófészek nélkül el sem képzelhető. Csak ennek és a lábgyűrűnek segítségével tudjuk megállapítani az egyes tyúkok tojástermelését, abban az esetben, ha nagyobb számú tyúk áll rendelkezésünkre.

A tyúkok tojástermelése változik a korról. Tapasztalat szerint egy ideig fokozódik, azután csökken. Általában két év az a korhatár, amelyiknél a tojástermelés mind gyerebbé válik, olyanira, hogy ezennél a tyúkok a rájukfordított takarmány értékét nem hozzák meg. Tehát két évesnél idősebb tyúkokat ajánlatos kiselejtetni már

csak azért is, mert ilyenkor már különböző betegségekkel fertőzöttek lehetnek.

A legjobb képességekkel rendelkező tyúk sem fogja képességeit kifejteni, ha megfelelő gondozásról és takarmányozásról megfeledkezünk. Elsősorban fontos, hogy kellő nagyságú kifutó álljon a tenyésztő rendelkezésére, ahol a tyúkok kora tavasztól télig tartózkodhassanak. Itt emellett, hogy a takarmányuk egy részét megtalálják a tyúkok, egyúttal egészséges tartózkodási helyet is biztosítunk számukra. Ebből a szempontból nálunk nem is lehet panaszra ok, a tanya környékek jóformán korlátlan kifutónak számítanak. Azok, akik zárt helyen kénytelenek baromfit tartani, hogy a túlterhelést elkerüljék, vegyék irányadóul, hogy egy tyúk részére 10 négyzetméter kifutóterület szükséges. Természetes, hogy a kifutót be kell gyepezíteni, mert csak akkor talál a tyúk rajta táplálékot. Ezenkívül ültessük be ritkásan fával, esetleg bokrokat is ültessünk, hogy a nagy nyári melegekben árnyékot találhassanak.

A kifutóban kell elhelyezni a porfűrdőt. Ez úgy készül, hogy egy asonyomnyira kiássuk a földet, az így keletkezett gödör oldalát deszkával kirakjuk és a gödört homok, hamu és meszkőpor keverékkel töltjük ki. A gödör fölé ajánlatos egy olcsó anyagból készült feltétöt állítani, amelynek dél felé néző magasabb része kb. 1 m. az alacsonyabb 1/2 m. magasságban legyen a föld színe felett.

Hogy télen is jól tojjanak tyúkjaink megfelelő ólat kell építenünk számukra. Megfelelő és olcsó ólat építenek vert falal vagy vályogból. Fényerős tetővel látjuk el; az elülső falakat 200-210 cm., a hátsókat 170-180 cm. magasra kell építeni. A tetőt 40-50 cm. eresszel készítjük. Anyaga lehet cserép is, de ebben az esetben szalmával vagy náddal kell bélelni. A falakat és mennyezetet simára kell bevakolni, hogy jól meszelhető, könnyen tisztántartható és jól fertőtleníthető legyen. Padozatának egészen megfelelő és legolcsóbb a döngölt agyag.

A baromfiólat ajtaja ne legyen túl nagy kb. 180x70 cm. Az ablakok kelet, délkelet, vagy délre nézzenek, hogy sok napfény és világosság hatoljon be az óiba. Minél nagyobb a területük, annál jobb, lehetőleg a déli falfelület 50%-a ablakból álljon.

A baromfiólat felszereljük ülőrudakkal (130 cm-re a föld felett, egymástól 40 cm. távolságra). Az ülőrudak alatt helyezük el a sárdeszkát az ürülék felfogására és a szabad falak mellett helyezük el a csapófészeket, még pedig minden 5 db. tyúkra egyet.

A baromfiólat és a benne elhelyezett felszerelések tisztántartására nagy gondot fordítunk. A napenkénti takarítás mellőzhetetlen. Azonkívül ajánlatos a baromfiólat negyedévenként kimeszelní, hogy a fertőzőbetegségek fellépésének és az élősködők elszaporodásának elejét vegyük.

A tyúkok takarmányozásánál szemes, lágy és zöldségesre van szükség. Lágy és zöldséges áll árpából, búzából, zabból, kukoricából, köles, olajosmagvak. A lágy eleségek a fenti magvak darái, korpá, olajpogácsa darák és állati eredetű takarmányok, (vér, vérliszt, húsliszt, csontliszt, halliszt, tejtermékek), főtt burgonya, ételmaradékok stb. alkotják. Zöldséges nyáron fű, télen kelkáposzta, marhakarposzta, takarmányrépa, szénamurva, lucerna liszt és a csirizlatolt gabonamagvak. A 2 kg. súlyú tojó tyúk napi takarmányigénye 10-12 dkg. abrak-takarmány. Ennek felé szemes gabonával, fele pedig állati eredetű takarmányokkal kevert lágy eleség legyen.

FRECSKA-MOZGÓ

SZARVAS, TELEFON: 64.

Július 10-én, szombaton, 11-én, vasárnap, 12-én, hétfőn:

TIGRISEK URA

Szenzációs arlista film.

Július 14-én, szerdán, 15-én, csütörtökön:

FEKETE LILIOM

Gyönyörű francia film.

